

Der er muligheder i majs til salg fra planteavlsbedriften

Majs er en økonomisk interessant afgrøde på planteavlsbedrifter, hvis både jordbund og klima er egnet til majs, og afsætningen er på plads.

Specialkonsulent Søren Kolind Hvid
Videncentret for Landbrug, Planteproduktion
skh@vfl.dk

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Majs er under de rette klima- og jordbundsforhold økonomisk konkurrencedygtig i forhold til vårbyg. På lettere jord med et mildt klima har majs et højt udbyttepotentiale. Majs kan dyrkes til kvægfoder eller til produktion af biogas. Majs kan også dyrkes til modenhed som kernemajs til svinefoder. Majs er dog ikke en normal handelsvare som hvede og byg, da der er ta-

le om en våd vare. Selv majs til modenhed høstes med et ret højt vandindhold på typisk 38-45%. Derfor er det afgørende at have en aftale om afsætning, inden man som planteavler går i gang med at dyrke majs. Svineproducenter, der fodrer med vådfoder, og som ønsker at anvende mere majs i foderrationen, end der kan avles på svinebedriften, kan være aftagere af kernemajs.

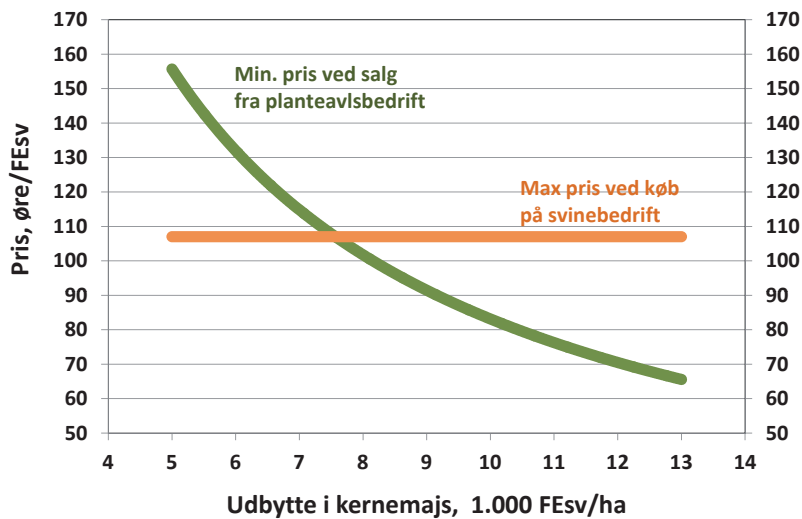
Kernemajs er normalt et alternativ til vårbyg i sædskiftet. I tabel 1 er vist dyrkningsomkostningerne for både vårbyg og majs til modenhed på sandjord med forventede 2012 priser på udsæd, gødning og planteværn. Stykomkostningerne er en del højere i majs end i vårbyg, især fordi udsæden er væsentlig dyrere. Maskin- og arbejdsomkostningerne er næsten de samme, bortset fra halmbjergningen ved dyrkning af vårbyg.

Tabel 1. Dyrkningsomkostninger for vårbyg og majs til modenhed på sandjord, kr. pr. ha. Omkostningerne er beregnet ved et udbytte i vårbyg på 50 hkg pr. ha + halm og et udbytte i kernemajs på 9.000 FEsv.

	Vårbyg	Kernemajs
Udsæd	400	1.400
Gødning	1.800	2.040
Planteværn	250	600
Stykomkostninger i alt	2.450	4.040
Pløjning	540	540
Harvning		140
Såning	350	470
Gødningsspredning	140	140
Sprøjtning	300	300
Høst + hjemkørsel	1.100	1.250
Halmbjergning	600	
Tørring	430	
Maskiner og arbejde i alt	3.460	2.840

Minimum salgspris for kernemajs

I tabel 2 er vist beregnede ligevægtspriser for kernemajs solgt ab gård afhængig af udbyttet i kernemajs og afhængig af salgsprisen på den alternative afgrøde, der er vårbyg til foder. Der er regnet med, at der kan høstes 50 hkg pr. ha i vårbyg. Det fremgår af tabel 2, at hvis der f.eks. kan avles 9.000 FEsv (foderenheder til grise i vækst: smågrise og slagtesvin) i kernemajs, og salgsprisen på den alternative afgrøde vårbyg er 120 kr. pr.

Figur 1. Minimumspris for kernemajs ved salg fra planteavlsbedrift (grøn kurve) og maksimumspris for kernemajs ved køb på svinebedrift (orange streg), øre pr. FEsv. Minimumsprisen er beregnet i forhold til vårbyg som alternativ afgrøde ved et udbytte på 50 hkg kerne pr. ha og en salgspris på 120 kr. pr. hkg. Maksimumsprisen er beregnet i forhold til hvede som alternativt fodermiddel ved en købspris på 136 kr. pr. hkg leveret på bedriften. Der er regnet med 20 øre i omkostninger til lagring og formaling af majs pr. FEsv.

hkg, skal kernemajs koste 0,91 kr. pr. FEsv for, at det økonomiske resultat er det samme på planteavlsbedriften som ved avl af 50 hkg vårbyg.

Maksimum købspris for kernemajs til svinefoder

Svineproducenten, der køber kernemajs, har omkostninger til lagring, formaling og håndtering i øvrigt. Det koster typisk mellem 15 og 25 øre pr. FEsv, jf. artikel om omkostninger ved lagring og håndtering af majs på svinebedrifter. Hvis alternativet til at købe kernemajs er at købe hvede til 136 kr. pr. hkg leveret på bedriften, må kernemajs

maksimalt koste 1,02 – 1,12 kr. pr. FEsv leveret på bedriften.

Forskellen mellem den pris, som planteavleren mindst skal have for ikke at tabe penge på at dyrke kernemajs (ligevægtspris i tabel 2), og den pris, som svineproducenten maksimalt kan give for ikke at tabe penge på at fodre med kernemajs, er den økonomiske gevinst, som planteavleren og svineproducenten kan dele, når omkostninger til transport er trukket fra. Forholdet mellem minimumsprisen ved salg og maksimumsprisen ved køb kan ses i figur 1. De to priskurver skærer ved et udbytte på knap 8.000 FEsv. Hvis svi-

nebedriften ligger ved siden af planteavlsbedriften, således at der ikke er ekstra transportomkostninger, er der en økonomisk gevinst at dele mellem planteavler og svineproducent, hvis udbyttet er over ca. 8.000 FEsv pr. ha.

Udbytter i majs

Ud fra de senere års erfaringer med dyrkning af kernemajs er udbytter på 7.000 – 10.000 FEsv pr. ha i gennemsnit over en år-række realistiske på sandjord. For at opnå en god økonomi er det helt afgørende, at majs dyrkes på egnede lokaliteter med et mildt klima. ■

Tabel 2. Ligevægtspris for kernemajs til svinefoder solgt af gård afhængig af udbyttet i kernemajs og kornpris (byg), kr. pr. FEsv. Der er regnet med vårbyg som alternativ afgrøde og 50 hkg pr. ha.

Udbytte i kernemajs pr. ha	Byg salgspris, kr. pr. hkg	
	120 kr.	140 kr.
7.000 FEsv	1,14	1,28
9.000 FEsv	0,91	1,02
11.000 FEsv	0,76	0,85